

Διδαχὴ

ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΑ ΕΚΔΟΣΗ ΙΕΡΟΥ ΝΑΟΥ ΜΕΤΑΜΟΡΦΩΣΕΩΣ ΤΟΥ ΣΩΤΗΡΟΣ
Δελφών & Μιαούλη | Τ.2310 828 989 | www.inmetamorfoseos.gr

ΕΤΟΣ 2^ο | 27 ΝΟΕΜΒΡΙΟΥ 2022 | Αρ. Φύλλου 101

Ο ΠΛΟΥΤΟΣ ΩΣ ΕΜΠΟΔΙΟ ΕΙΣΟΔΟΥ ΣΤΗ ΒΑΣΙΛΕΙΑ ΤΟΥ ΘΕΟΥ

Σχόλια στο Ευαγγελικό Ανάγνωσμα: Λου 18:18-27

Κάθε φορά που ο Ιησούς αναφέρεται στο θέμα του πλούτου ο λόγος του γίνεται, σύμφωνα με το *Κατά Λουκᾶν Εὐαγγέλιον*, όλο και σκληρότερος. Την πρώτη φορά που θίγει το θέμα απευθύνεται στους πλούσιους με ένα “οὐαί”: “*πλὴν οὐαὶ ὑμῖν τοῖς πλουσίοις, ὅτι ἀπέχετε τὴν παράκλησιν ὑμῶν*” (6:24). Τη δεύτερη φορά χαρακτηρίζει κάποιον πλούσιο ως “άφρονα” (12:16-26), ενώ σε μια άλλη περίπτωση υποστηρίζει ότι δεν υπάρχει περίπτωση οι πλούσιοι να αλλάξουν νοοτροπία ακόμα και αν δουν κάποιον νεκρό να ανασταίνεται (16:19-31). Δύο κεφάλαια παρακάτω θα διακηρύξει ότι “*Ευκολότερο είναι να περάσει καμήλα μέσα από βελονότρυπα, παρά να μπει πλούσιος στη βασιλεία του Θεού*” (18:25).

Η περικοπή Λου 18:18-28, που αποτελεί το ευαγγελικό ανάγνωσμα της ΙΓ΄ Κυριακής του Λουκά διαβάζεται, σύμφωνα με το λειτουργικό τυπικό της Ορθόδοξης Εκκλησίας, είτε τον Νοέμβριο, όπως συμβαίνει φέτος, μετά την Θ΄ Κυριακή του Λουκά, που έχει ως ανάγνωσμα

την παραβολή του άφρονα πλουσίου, είτε τον Ιανουάριο στην κανονική της σειρά, μετά τη Β΄ Κυριακή του Λουκά. Θέμα της περικοπής είναι και πάλι το πρόβλημα του πλούτου, ο οποίος αποδεικνύεται μέσα από μια συζήτηση του Ιησού με κάποιον πλούσιο άρχοντα ως εμπόδιο για την είσοδο στη Βασιλεία του Θεού.

Εκείνο που κάνει εντύπωση σε πρώτη ανάγνωση της περικοπής είναι ότι ο συνομιλητής του Ιησού που ζητάει να μάθει τι πρέπει να κάνει για να αποκτήσει την αιώνια ζωή είναι ένας άνθρωπος ο οποίος τηρεί πιστά και συνειδητά τον Νόμο και μάλιστα από μικρός. Αναφέρεται επίσης ως “άρχοντας” (στχ 18), οπότε πιθανότατα κατείχε κάποια σημαντική θέση εξουσίας, είτε πολιτικής είτε θρησκευτικής, στην περιοχή όπου ζούσε, και ακόμα ως “πάμπλουτος” (στχ 23), που σημαίνει πως, αν αντιμετωπιζόταν κατάλληλα από τον Ιησού, θα μπορούσε να διευκολύνει κατά πολύ το έργο του, είτε με την επιρροή που μπορούσε να ασκήσει είτε χρηματοδοτώντας την αποστολή του. Παρ’ όλα αυτά, ο Ιησούς από την αρχή τον αντιμετωπίζει αρνητικά και στο τέλος τον αφήνει να φύγει χωρίς να προσπαθήσει να τον πάρει με το μέρος του. Από την πρώτη στιγμή της συνάντησης, δηλαδή, τον αποπαίρνει για την ευγενική φιλοφρόνηση με την οποία τον προσεγγίζει (*Γιατί με αποκαλείς αγαθό;*) και, όταν μαθαίνει ότι πρόκειται για έναν ευσεβή και πιστό άνθρωπο του ζητά να κάνει κάτι που γνωρίζει ότι είναι αδύνατο να το κάνει· του ζητά να προσφέρει, όχι ένα μέρος από την περιουσία του στους φτωχούς αλλά, όλα όσα έχει.

Η στάση αυτή του Ιησού απέναντι σε έναν ηθικό και ενάρετο άνθρωπο οδηγεί αναμφίβολα στο συμπέρασμα ότι δεν αρκεί να είναι κανείς καλός άνθρωπος για να κερδίσει την αιώνια ζωή. Για να πετύχει κανείς κάτι τέτοιο πρέπει να αποκτήσει, σύμφωνα με τα λεγόμενα του Ιησού, εκτός των άλλων και **“θησαυρό κοντά στον Θεό”** (στχ 22), να αποκτήσει, δηλαδή, μια σωστή σχέση με τον Θεό. Στη σκέψη πολλών ανθρώπων σήμερα επικρατεί η αντίληψη ότι αρκεί να είναι κανείς καλός άνθρωπος, ανεξάρτητα από το αν πιστεύει στον Θεό ή όχι. Αυτό όμως που προκύπτει από τη συνομιλία του Ιησού με τον πλούσιο άρχοντα είναι ότι και οι καλοί άνθρωποι έχουν ανάγκη σωτηρίας.

Σύμφωνα με την τρέχουσα ιουδαϊκή αντίληψη της εποχής του Ιησού, ο πλούτος ήταν σημάδι θείας ευλογίας. Αντίθετα ο Χριστός με τη στάση του απέναντι στον πλούσιο άρχοντα δηλώνει πέρα από κάθε αμφιβολία ότι ο πλούτος καθιστά αδύνατη την είσοδο στη Βασιλεία του Θεού. Έτσι, προκύπτει αυτονόητα το γεμάτο έκπληξη ερώτημα των μαθητών **“Τότε ποιος μπορεί να σωθεί;”** (στχ 26). Ο Ιησούς με την απάντησή του επιβεβαιώνει τη σκέψη τους ότι τελικά κανείς δεν μπορεί με τις δικές του δυνάμεις να σωθεί, τους διαβεβαιώνει όμως ότι **“Αυτά που για τους ανθρώπους είναι αδύνατα, για το Θεό είναι δυνατά”** (στχ 27).

Προσεκτικότερη ανάγνωση της συνομιλίας ανάμεσα στον Ιησού και στον πλούσιο άρχοντα καταδεικνύει το γιατί ένας άνθρωπος παρόλο που είναι καλός δεν μπορεί να σωθεί μόνο με την καλοσύνη του. Ο Πλούσιος πλησιάζει τον Ιησού με την κολακευτική προσφώνηση **“Αγαθέ Διδάσκαλε”**. Ο Χριστός, αποκρούοντας αυτή την κολακεία, αμφισβητεί την επιφανειακή χρήση της λέξης **“αγαθός”**. Ο συνομιλητής του Ιησού, ασφαλώς και δεν θα είχε αντίρρηση ότι το επίθετο αγαθός ταιριάζει πρωτίστως στον Θεό, αποκαλώντας όμως τον Ιησού **“αγαθό”**, δηλώνει ότι τον αναγνωρίζει ως άξιο συνομιλητή του· ένας αγαθός άνθρωπος, πιστός τηρητής του Νόμου, ζητάει τη συμβουλή ενός αγαθού δασκάλου για ένα πνευματικό ζήτημα. Ακριβώς αυτή την έμμεση αυτοεπιβεβαίωση της αρετής απορρίπτει ο Χριστός.

Αυτό που στην πραγματικότητα προσπαθεί να κάνει ο Χριστός συνομιλώντας με τον πλούσιο άρχοντα είναι να του δώσει να καταλάβει μόνος του τη λανθασμένη αντίληψη που έχει για τον εαυτό του. Έτσι, του προτείνει να τηρήσει τις εντολές του Δεκαλόγου που αναφέρονται στα καθήκοντα προς τον συνάνθρωπο, κάτι που γνώριζε πως ο πλούσιος μπορούσε εύκολα να ισχυριστεί ότι τις τηρεί. Όταν όμως του ζητάει να δώσει όλα όσα έχει προκειμένου να αποκτήσει **“θησαυρό κοντά στον Θεό”**, τον αναγκάζει να ομολογήσει με την αποχώρησή του ότι δεν τηρεί τις πιο βασικές εντολές, την αγάπη προς τον Θεό και την αγάπη προς τον συνάνθρωπο.

Ζητώντας ο Χριστός από τον συνομιλητή του να απαρνηθεί ό,τι

έχει, του ζητάει να εγκαταλείψει όλα όσα πιστεύει ότι τον εξασφαλίζουν στη ζωή του. Η αρετή την οποία τόσο αυτάρεσκα επιδεικνύει ο άρχοντας της περικοπής δεν είναι προφανώς συνέπεια της εμπιστοσύνης του στον Θεό αλλά της άνεσης που του παρέχει ο πλούτος του. Αυτό που προσπαθεί να του δείξει ο Χριστός είναι ότι το πρόβλημά του δεν είναι ηθικό. Με την πρότασή του για πώληση της περιουσίας του δεν βάζει τον πλούσιο μπροστά σε ένα ηθικό δίλημμα, αλλά του αποδεικνύει τις δεσμεύσεις του από τις οποίες τον καλεί να απελευθερωθεί. Παρά την απολυτότητα που ενέχει η πρόταση του Ιησού, είναι ο μόνος τρόπος για να διαγνωστεί η γνησιότητα της υποτιθέμενης ηθικής, αν δηλαδή η όποια αρετή κάποιου στηρίζεται στην εμπιστοσύνη που έχει στον Θεό ή σε “ασφαλέστερα” στηρίγματα όπως ο πλούτος.

Προσπαθεί ακόμα να του δείξει ότι η αιώνια ζωή δεν μπορεί να αποτελέσει αντικείμενο εμπορικής συναλλαγής, δεν έρχεται ως ανταμοιβή κάποιας προσφοράς του ανθρώπου, αλλά προσφέρεται από τον Θεό δωρεάν σε όσους δέχονται να τον αναγνωρίσουν ως Πατέρα και να γίνουν παιδιά του, εμπιστευόμενοι απόλυτα στη δύναμή του.

M.K.

